

MINISTER EDUKACJI I NAUKI

Warszawa, 27 września 2022 r.

DKOPP-WP.4083.49.2022.PB

**Pan
Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich
ul. Solidarności 77
00-090 Warszawa**

Szanowny Panie Ministrze,

odpowiadając na wystąpienie znak: VII.7037.18.2022.AT z dnia 25.08.2022 r., dotyczące skarg w zakresie treści zawartych w podręczniku pt. „Historia i teraźniejszość 1945-1979” autorstwa prof. Wojciecha Roszkowskiego, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Postępowanie w sprawie dopuszczenia podręcznika do użytku szkolnego jest prowadzone na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹ z uwzględnieniem szczególnych uregulowań wynikających z przepisów art. 22an-22av ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty² i rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 października 2019 r. w sprawie dopuszczania do użytku szkolnego podręczników³.

O sposobie opracowania podręcznika oraz o doborze szczegółowych treści nauczania zamieszczonych w nim decydują jego autorzy. Jest to efekt przyjętej przez autora/autorów koncepcji merytoryczno-dydaktycznej, z zachowaniem warunku uwzględniania wszystkich treści nauczania określonych w podstawie programowej.

¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 735 z późn. zm.

² Dz. U. z 2021 r., poz. 1915 z późn. zm.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 2013

Zgodnie z art. 22an ust.1 ustawy o systemie oświaty minister właściwy do spraw oświaty i wychowania dopuszcza do użytku szkolnego podręcznik po uzyskaniu pozytywnych opinii rzeczoznawców wyznaczonych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania z listy rzeczoznawców prowadzonej przez tego ministra. Ocena podręcznika wymaga bowiem zasięgnięcia opinii specjalistów, którzy posiadają odpowiednie wykształcenie w zakresie poszczególnych dziedzin wiedzy, jak również dysponują kompetencjami w zakresie dydaktyki i metodyki nauczania poszczególnych przedmiotów.

W związku z powyższym organ prowadzący postępowanie w sprawie dopuszczenia do użytku szkolnego podręcznika nie powinien wkraczać w merytoryczną zasadność opinii rzeczoznawcy, ma natomiast obowiązek dokonać oceny opinii, tj. zbadać, czy opinia została wystawiona przez uprawnioną osobę w określonej przez właściwe przepisy formie, czy zawiera wymagane przepisami prawa elementy treści, czy jest uzasadniona, czy zawarta w opinii konkluzja nie jest sprzeczna z jej uzasadnieniem.

Wniosek Wydawnictwa Biały Kruk Sp. z o.o. o dopuszczenie do użytku szkolnego podręcznika pt. „Historia i terażniejszość. Podręcznik dla liceów i techników. Klasa 1. 1945-1979” autorstwa prof. Wojciecha Roszkowskiego, wpłynął do MEiN 12 maja br. Wyznaczeni 16 maja br. rzeczoznawcy ocenili, że podręcznik pt. „Historia i terażniejszość. Podręcznik dla liceów i techników. Klasa 1. 1945-1979” spełnia warunki określone w ustawie o systemie oświaty i ww. rozporządzeniu, a zatem na podstawie ich pozytywnych opinii (dwóch opinii merytoryczno-dydaktycznych i jednej opinii językowej) podręcznik został dopuszczony do użytku szkolnego decyzją z dnia 1 lipca 2022 r. (nr 1145/1/2022).

Pragnę przy tym poinformować, iż dotychczas zostały dopuszczone do użytku szkolnego do przedmiotu „Historia i terażniejszość” trzy podręczniki.

Poza podręcznikiem pt. „Historia i terażniejszość. Podręcznik dla liceów i techników. Klasa 1. 1945-1979” autorstwa prof. Wojciecha Roszkowskiego, decyzjami ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania zostały dopuszczone do użytku szkolnego również:

- podręcznik pt. „Historia i terażniejszość. Podręcznik. Liceum i technikum. Część 1” autorstwa Izabelli Modzelewskiej-Rysak, Leszka Rysaka, Karola Wilczyńskiego i Adama Ciska

Wniosek Wydawnictw Szkolnych i Pedagogicznych Spółka Akcyjna o dopuszczenie do użytku szkolnego podręcznika wpłynął do MEiN 22 czerwca br. Rzeczoznawcy zostali wyznaczeni 11 lipca br. Podręcznik został dopuszczony do użytku szkolnego na podstawie pozytywnych opinii rzeczoznawców decyzją z dnia 2 września br. (1155/1/2022).

- podręcznik pt. „Historia i terażniejszość. Podręcznik dla szkoły branżowej I stopnia” autorstwa Joanny Niszcz i Stanisława Zająca.

Wniosek Wydawnictwa SOP Oświatowiec Toruń Sp. z o.o. o dopuszczenie do użytku szkolnego podręcznika wpłynął do MEiN 5 lipca br. Rzecznicy zostali wyznaczeni 12 lipca br. Podręcznik został dopuszczony do użytku szkolnego na podstawie pozytywnych opinii rzeczoznawców decyzją z dnia 9 września br. (1156/2022).

Nadmienić należy, iż zgodnie z art. 22aa ustawy o systemie oświaty, nauczyciel może zdecydować o realizacji programu nauczania z zastosowaniem podręcznika, materiałów edukacyjnych (tj. materiałów zastępujących lub uzupełniających podręcznik) lub materiałów ćwiczeniowych, może także zrezygnować ze wskazywania podręcznika lub ww. materiałów.

W myśl tego przepisu w realizacji programów nauczania, nauczyciele mogą stosować podręczniki z wykazu podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, jak również korzystać w procesie dydaktycznym z innych materiałów edukacyjnych, niepodlegających procesowi dopuszczenia.

Procedura wyboru podręczników i materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych dla szkoły została szczegółowo opisana w art. 22ab ustawy o systemie oświaty. Zgodnie z nią, na podstawie propozycji zespołów nauczycieli danych zajęć edukacyjnych, dyrektor szkoły ustala:

- zestaw podręczników lub materiałów edukacyjnych obowiązujący we wszystkich oddziałach danej klasy przez co najmniej trzy lata szkolne,
- materiały ćwiczeniowe obowiązujące w poszczególnych oddziałach w danym roku szkolnym.

Uprzejmie zaznaczam, że ustalenie tych zestawów odbywa się po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i rady rodziców danej szkoły. Zatem to, z jakich podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych korzysta szkoła w trakcie prowadzonych zajęć edukacyjnych zależy wyłącznie od decyzji tej szkoły.

Z wyrazami szacunku,

Z upoważnienia

MINISTRA EDUKACJI I NAUKI

Dariusz Pionkowski

Sekretarz Stanu

/ – podpisano cyfrowo/